

## POSTANOWIENIE

Dnia 22 maja 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Ryszard Witkowski

w sprawie **A. L.** ,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 22 maja 2025 r. na posiedzeniu bez udziału stron

wniosku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu zawartego w postanowieniu z 3 kwietnia 2025 r. sygn. akt II AKa 23/25, o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu,  
na podstawie art. 37 k.p.k.

**postanowił:**

**przekazać sprawę do rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu we Wrocławiu.**

## UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w Poznaniu postanowieniem z 3 kwietnia 2025 r. sygn. akt II AKa 23/25, wystąpił do Sądu Najwyższego o przekazanie niniejszej sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu, podnosząc, że przemawia za tym wzgląd na dobro wymiaru sprawiedliwości. We wniosku wskazano, że Sąd Okręgowy w Poznaniu wyrokiem z 16 lipca 2024 r. w sprawie III Ko 53/24, na podstawie art. 552 § 4 k.p.k. zasądził od Skarbu Państwa - Prezesa Sądu Apelacyjnego w Poznaniu - na rzecz wnioskodawcy **A. L.** , kwotę 155 253, 58 złotych tytułem odszkodowania oraz kwotę 204 000 złotych wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od daty uprawomocnienia się wyroku, tytułem

zadośćuczynienia za doznaną krzywdę wynikłą ze stosowania względem niego w okresie od 13 grudnia 2016 r. do 1 września 2017 r. niewątpliwie niesłusznego tymczasowego aresztowania w postępowaniu Prokuratury Okręgowej w Poznaniu w sprawie [...].

Apelację od tego wyroku wywiódł Prezes Sądu Apelacyjnego w Poznaniu na niekorzyść wnioskodawcy. Jak to określił wnioskujący Sąd – „[w] zaistniałym układzie procesowym uzasadnione może być, zarówno w perspektywie strony postępowania, jak i w odbiorze zewnętrznym przekonanie, że w sądzie właściwym brak jest warunków do bezstronnego i niezależnego rozpoznania sprawy, niezależnie od składu Sądu. W opisaney sytuacji nie ma znaczenia, z punktu widzenia zewnętrznego obserwatora, subiektywna zdolność poszczególnych sędziów do bezstronnego rozpoznania sprawy.

W przekonaniu wnioskującego Sądu, dobro wymiaru sprawiedliwości uzasadnia wniosek o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu.

### **Sąd Najwyższy zważył, co następuje.**

Wniosek Sądu Apelacyjnego w Poznaniu zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Najwyższy wielokrotnie podkreślał, że przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu w trybie art. 37 k.p.k. może nastąpić tylko wtedy, gdy realnie występują okoliczności, które mogą stwarzać uzasadnione przekonanie o braku warunków do obiektywnego rozpoznania sprawy w danym sądzie. Instytucja tzw. właściwości z delegacji stosowana może być w sytuacjach, gdy szczególne i nadzwyczajne względy związane z dobrem wymiaru sprawiedliwości mogą przemawiać za taką koniecznością. Należą do nich okoliczności, które mogą wywierać wpływ na swobodę orzekania lub stwarzać przekonanie o braku warunków do rozpoznania tej sprawy w sposób obiektywny. Uwzględniając całokształt okoliczności przedstawionych szczegółowo przez wnioskujący Sąd, trzeba stwierdzić, że stanowią one dostateczną argumentację do uwzględnienia wniosku w trybie art. 37 k.p.k. Należy przyjąć, że w przedmiotowej sprawie występują wyjątkowe okoliczności, które powodują, iż rozpoznawanie

sprawy w Sądzie Apelacyjnym w Poznaniu nie służyłoby dobru wymiaru sprawiedliwości.

Zgodnie z art. 554 § 2a i 2b k.p.k. stroną postępowania o zadośćuczynienie i odszkodowanie jest m.in. Skarb Państwa. W tej sprawie organem reprezentującym Skarb Państwa jest Prezes Sądu Apelacyjnego w Poznaniu. W orzecznictwie przyjmuje się, że w takiej sytuacji, niezależnie od zasadności zapatrywać obserwatorów wymiaru sprawiedliwości na jego funkcjonowanie, celowe jest przekazanie rozpoznania apelacji innemu sądowi. To, że Sąd Apelacyjny w Poznaniu rozpoznawałby środek odwoławczy wniesiony w niniejszej sprawie, w której stroną przeciwną wobec wnioskodawcy reprezentuje Prezes tego Sądu, u postronnego obserwatora mogłyby uzasadniać wątpliwości co do bezstronności i obiektywizmu. Jest faktem, że sporną jest w orzecznictwie kwestia, czy w sprawach o odszkodowanie lub zadośćuczynienie w trybie przepisów Rozdziału 58 Kodeksu postępowania karnego ma odpowiednie zastosowanie art. 44<sup>2</sup> k.p.c. Jednakże w ocenie Sądu Najwyższego, za podstawę prawną przekazania niniejszej sprawy innemu sądowi równorzędnemu należało przyjąć art. 37 k.p.k., a zatem nie ma potrzeby odnosić się w tym przedmiocie.

W realiach niniejszej sprawy niewątpliwie występują podstawy do zastosowania powyższej regulacji tak dla zapewnienia optymalnych warunków orzekania, jak i dla wykluczenia potencjalnych spekulacji, że to pozamerytoryczne okoliczności mogłyby wywrzeć wpływ na treść rozstrzygnięcia o zasadności bądź niezasadności apelacji. Obliguje to do sięgnięcia po wyjątkową instytucję, o jakiej mowa w art. 37 k.p.k., skoro postępowanie powinno toczyć się w warunkach, w których prawidłowość orzekania nie będzie wzbudzała, także w społecznym odczuciu, wątpliwości i zastrzeżeń co do bezstronności procedowania i rozstrzygania w danej sprawie (*por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 8 kwietnia 2010 r. IV KO 36/10, OSNwSK 2010, Nr 1, poz. 715; z 7 października 2004 r. sygn. akt V KO 58/04*).

Implikacją tego stanowiska było przekazanie sprawy do rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu we Wrocławiu.

[JJ.]

[a.t]